

ISTORIE

In colaborare cu JEAN DUMITRASCU

Vladimir Streinu – profesor
la Liceul Mihai Viteazul

În septembrie 1944, Vladimir Streinu ajunge profesor suplinitor la Liceul Mihai Viteazul. Un liceu de la care se pensionase, la 1 septembrie 1938, E. Lovinescu, cel care predase ca profesor titular-definitiv limbile latin (principal) și română (secundar) începând cu anul școlar 1928-1929. Ca și prietenul lui Vladimir, P.V. Haneș. Trebuie subliniat că, la fel ca în cazul altor mari critici ai noștri, cariera didactică a lui Nicolae Iordache a fost plină de neputințe. Astfel, după absolvirea facultății, ajunge, în anul școlar 1924-1925, profesor suplinitor la Liceul „Traian” din Turnu Severin. În anul școlar 1925-1926 este profesor suplinitor la Liceul „Gh. Lazăr” din București. La 1 septembrie 1926 este numit profesor „cu încredințare de catedră” la Școala Comercială din Ploiești, dar, prin detașare, a funcționat în anul școlar 1926-1927 la Liceul „M. Eminescu” din București, ca profesor de limba franceză. După revenirea din Franța, unde a pregătit o teză de doctorat, ajunge, în toamna anului 1927, profesor la Școala Normală „Dr. C. Angelescu”, după care funcționează, între 31 ianuarie 1931 - 31 august 1933, ca profesor suplinitor de limba română la Școala Comercială „Regele Ferdinand” din București. Este transferat la Liceul „I.C. Brătianu” din Pitești la 1 septembrie 1933. A mai funcționat, rămas ca detașat, la Școala Normală din Pitești până în ianuarie 1934. La liceul din Pitești predă între 1933 și 1938, după care, la 1 septembrie 1939, îl regăsim la Școala Normală de Băieți din București. De la 1 septembrie 1939 și până în septembrie 1942 a fost profesor titular de limba română la Școala Normală și Primară din str. Sf. Ecaterina nr. 2, București, apoi (septembrie 1942 - septembrie 1944), după concentrarea pe front, este profesor de limba română la Liceul „Gh. Lazăr”, ca detașat de la Școala Normală București.

În fine, ultimul post din învățământul preuniversitar îl ocupă, între septembrie 1944 și decembrie 1947, când este „epurat”, lăsat pe drumuri aici, la Liceul „Mihai Viteazul” din București, tot detașat de la Școala Normală București.

Contextul social era la fel de complicat ca și cel politico-istoric. Numai vreme propice seninătății creației nu era! Astfel, în timpul bombardamentelor americane din 4 aprilie 1944, Liceul „M. Viteazul” suferise pagube materiale importante. În plus, clădirea este rechiziționată în acea lună ca spital militar german. În aceste condiții, liceul este dispersat în comuna Retiș, județul Târnava Mare, unde ajung profesorii și elevii, sub conducerea directorului Mihai Iacob, iar prof. Virgil Claudiu rămâne director la permanență din București, până la 30 septembrie 1944. Între 2 și 12 septembrie 1944, liceul este transformat într-un lagăr sui-generis pentru personalul ambasadei germane, apoi comandament sovietic, după care este transformat, până la 20 octombrie 1944, în Spital de zonă interioară de ortopedie al armatei române. Cursurile încep abia la 8 noiembrie 1944, alături de elevii de la M.V. învățând, după-amiaza, cei ai Liceului Comercial, rămas fără sediu. Pe de altă parte, prin ordinul Ministerului nr. 172369 din noiembrie 1944, manualele școlare sunt epurate de paginile despre scriitori considerati fasciști. Sunt date jos tablourile fasciste și din biblioteca liceului sunt scoase cărțile interzise. Sunt epurati, la începutul anului 1945, din funcțiile educative profesorii cu atitudini antidemocratice în trecut. Unii dintre aceștia vor fi suspendați din învățământ, sau chiar internaci în lagărul de la Caracal.

Vladimir Streinu ajunge profesor suplinitor de limba română la Liceul Mihai Viteazul în locul prof. I.U. Soricu, pensionat. Mai mult ca sigur, a depășit el, la 30 octombrie 1944, în cadrul școlii, conform solicitării Guvernului Românesc, jură mântul de credință pentru apărarea noilor transformări de după 23 august 1944. De la 1 ianuarie 1945, Vladimir Streinu este numit profesor definitiv. Cancelaria cuprinde oameni de cultură importanți: Mihail Dragomirescu, Scarlat Struceanu, Ioan Steriopoli (franceză, detașat la Liceul Brătianu din Pitești, până la 10 mai 1945), istoricul Dumitru Tudor, Alexandru Balaci (italian), Edgar Papu (italian), Vasile Băncilă (filosofie), Nicolae Tatu (filosofie), Gh. Gucu (latin), Alfons Popescu (muzică). Printre elevi: Paul Caravia (clasa a VI-a). Nicolae Iordache (Vladimir Streinu) este diriginte, de la 1 februarie 1945, la clasa a VIII-a B, în locul lui Nicolae Tatu (dovedit că legionar). Este o clasă bună, cu un mare procent de promovări, spre deosebire de alte clase. Din cei 56 de înscriși, promovează 51 (trei sunt corigenți, unul retras, altul transferat). Premianții clasei: Emanoil Em. Teodorescu (9,50), Grigore Pandelas (8,79), Mihai Drăgușanu (8,33). Marea majoritatea își ia bacalaureatul la sesiunea din iulie 1945.

Anul școlar 1944-1945 a fost un an greu, desfășurat sub lozinca Totul pentru front, totul pentru victorie. Fapt ce generează o creștere a inflației necunoscută până atunci. Taxele școlare se măresc substanțial (până la 85.000 lei), iar taxa de internat ajunge și ea la 300.000 lei. Ministerul Educației vine în sprijinul cadrelor didactice, înființând o Direcție a Economatului, care asigură, pe bază de legitimație, alimente și îmbrăcăminte profesorilor. Ministrul Ștefan Voitec anulează recinerile pentru împrumuturile luate de profesori de la Casa Școlilor, și de la 2 decembrie 1944, se acordă o indemnizație de scumpete. Profesorul Nicolae Iordache nu uită că este... Vladimir Streinu! Înființat încă din 1926 de prof. P.V. Haneș, Societatea Prietenii Istoriei Literare, editează și o revistă. Una centrată pe cercetările de istoria literaturii vechi. Deși coleg de cancelarie cu E. Lovinescu, opiniile estetice erau diferite, până la cooptarea lui Vladimir Streinu. Acesta îl determină pe Lovinescu să publice, în 1942, schița Lucrul Dracului (pag. 556) și studiile critice: Discurs neacademic de recepție (1942, pag. 273), Critica prin contradicție principală (1942, pag. 155), N. Iorga-stilist (1943, pag. 1-2).

La 22 decembrie 1944, la intervenția lui Vladimir Streinu și prin bunăvoința directorului adjunct Mihai Constantinescu (D. Tudor este numit oficial director abia la 10 ianuarie 1945), Societatea Prietenii Istoriei Literare este autorizată să cîștige, lunar, pe mai departe, o sală publică în biblioteca Liceului Mihai Viteazul. La aceste sălă publice participă atât elevii preocupați de literatură, cât și profesorii și părinții. Totodată, aceștia fac abonamente la revista Kalende. Preocupări literare, conduse de Vladimir Streinu.

Spiritul revoluționar pune treptat st pânire pe viaca liceului. În prim vara anului 1945, se organizeaz spectacole în cinstea c rilor aliate (U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franca, Iugoslavia), sala de gimnastic a liceului e pus la dispozicia Sportului Popular din cadrul Frontului Nacional Democratic, elevii strâng bani pentru sinistracii din Moldova, la cererea lui Mihail Sadoveanu, sau colecteaz c rci pentru soldacii români aflaci pe front. La 1- 2 mai, la solicitarea Guvernului, internatul g zduie te 60 de persoane din echipe s te ti de dansuri nationale din întreaga car care particip la un festival de gen în Capital , în cinstea Zilei Internationale a celor ce muncesc. Elevii sunt „prelucraci’’ în privinca necesit cii condamn rii celor care au servit hitlerismul, o dat cu aparicia primelor arest ri ale „criminalilor de r zboi’’. La 29 iunie 1945, liceul aniverseaz 80 de ani de existenc . Sunt invitaci s participe: ministrul ^tefan Voitec (fost elev al liceului, Ministerul Educaciei Nationale), Petre Constantinescu-la_i (Ministerul Cultelor), directorul general din M.E.N., Toma Vasilescu, Mihail Cruceanu – pre_edintele sindicatului înv c mânt, Mircea Florian, administratorul Casei ^coalelor, fo_tii profesori ai liceului: P.V. Hane_, I.U. Soricu, Claudiu Isopescu, _a., directori ai altor licee : Petre N. Mirodescu (Liceul Regele Mihai I), I. Totoiu (Matei Basarab), Constantin Dumitra_ (Sf. Sava), Virgil Arbore (Gh. ^incal), M. Stoicescu (Gh. Laz r), I. ^iadbei (M. Eminescu), ^erban Gheorghe (Spiru Haret), Ion Sotiriu (Titu Maiorescu), Alexandru Tzigara-Samurca_ - cel mai b trân absolvent al liceului, prof.univ.dr. P.P. Negulescu, fost ministru, absolvent al liceului, pe timpul ministeriatului c ruia s-a pus temeliea noului local al liceului, prof. univ. dr C-tin Anghelescu, fost elev, fost ministru al În v c mântului _a.

Programul artistic a fost prezentat anterior (24 iunie) la radio, la emisiunea de la ora 18.00, Ora _colar radio, _i a cuprins: O _coal octogenar : Liceul Mihai Viteazul, conferinc suscinut de directorul D. Tudor, Valurile Dun rii de Ivanovici (corul _i orchestra liceului), Dun rea albastr de Strauss (corul _i orchestra liceului), La _ez toare, cântec popular (corul liceului), Floarea României, potpuriu nacional de F. Paschill (orchestra liceului), Capriciu pe un ritm banal, compozicie de elevul Teodor Grigoriu, clasa a VII-a A, asistat de orchestra liceului. Despre eveniment s-a scris în Jurnalul de dimineac , Semnalul (unde Vladimir Streinu era colaborator) etc.

Oportunismul se declan_ase. Trebuia demonstrat fostului elev al liceului – ministrul ^tefan Voitec – c se poate pune baz pe acest liceu. Directorul Virgil Claudiu s-a dep _it pe sine. La 23 august 1945 se aniverseaz o mare serbare dedicat împlinirii unui an de la istoricul act al revoluției antifasciste. Conducerea liceului pune la dispozicie sala sa de festivit ci pentru desf _urarea, între 16-21 octombrie 1945, a Conferinței Nationale a Partidului Comunist Român. Cursurile se deschid la 5 noiembrie 1945. Este invitat _i primul-ministru Petru Groza, dar acesta nu particip . Virgil Claudiu cere aprobare pentru introducerea pred rii limbii ruse.

La procesul lui Ion Antonescu (7-18 mai 1946), elevi de la Mihai Viteazul p trund în sala de judecat pentru a-_i cine la curent, din or în or , colegii.

Lui Vladimir Streinu i se aprob mencinerea postului de la Liceul Mihai Viteazul obcinut prin deta_are _i pentru anul _colar 1945-1946, în situacia în care ^coala normal de b ieci fusese desfiincat . La 19 decembrie 1945, Nicolae Iordache cere „acordarea celui de al 4-lea termen de gradacie pentru vechime’’. I se aprob .

Sunt anii în care Versificacia modern prinde contur. ^i anii în care comunizarea cancelariei de la Mihai Viteazul se acutizeaz . Con_tient de consecințe, Vladimir Streinu se ap r de toxinele mediului istoric cu demnitatea intelectualului des vâr_it, publicând articole de atitudine în Semnalul _i Dreptatea c r nist . „Reforma’’ în v c mântului îl prinde la acest liceu. ^omer, bolnav deja, cu responsabilitatea de a-_i întrecine familia...

Bibliografie

- * Anuarul XXIV al Liceului Mihai Viteazul din Bucure_ti. Anii _colari 1967-1968 _i 1943-1944
- * Anuarul XXV al Liceului Mihai Viteazul din Bucure_ti. Anii _colari 1968-1969 _i 1944-1945
- * Anuarul XXV al Liceului Mihai Viteazul din Bucure_ti. Anii _colari 1969-1970 _i 1945-1946